GEMEENTE LANDERD

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van gemeente Landerd.

Nr. 99781

30 oktober

2015

Beleidsregels Kostendelersnorm 2015.1 gemeente Landerd

Hoofdstuk I Algemeen

Betreffende de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)

Artikel 1. Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in deze beleidsregels worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) en de Algemene wet bestuursrecht.
2. In deze beleidsregels wordt verstaan onder:
   a. college: het college van burgemeester en wethouders;
   b. uitkering: de door het college verleende bijstand in het kader van de Participatiewet en de uitkering in het kader van de IOAW en IOAZ;
   c. woning: een woning zoals bedoeld in artikel 1 onderdeel j Wet op de huurtoeslag, alsmede woonwagen of woonschip, zoals bedoeld in artikel 3 lid 6 Participatiewet.
   d. Participatiewet: de Participatiewet met inbegrip van het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz).

3. De kostendelersnorm als bedoeld in artikel 22a Participatiewet is niet van toepassing bij tijdelijk verblijf in vrouwenopvang of begeleidwonenprojecten.

Hoofdstuk II Commerciële prijs

Artikel 2 Commerciële prijs

Onder commerciële prijs als bedoeld in artikel 22a Particpatiewet en artikel 5 IOAW en artikel 5 IOAZ wordt verstaan:

a. voor kale huur het bedrag van minimaal de basishuur als bedoeld in de Wet op de huurtoeslag.
b. voor all-in huur, waarin water- en energielasten zijn inbegrepen, een bedrag van minimaal €300,- per maand.
c. Voor een kostganger minimaal het bedrag onder sub b vermeerderd met € 292,- per maand voor voedingskosten.
d. Het bedrag genoemd in het tweede lid wordt jaarlijks geïndexeerd overeenkomstig de

ontwikkelingen van de consumentenprijsindex volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek. Het bedrag wordt naar beneden afgerond op hele euro's.
a.Het bedrag genoemd onder sub c is afgeleid van de Recofa-richtlijn voor maaltijden en wordt jaarlijks bijgesteld, met een afronding naar beneden op hele euro's.

Hoofdstuk III Inkomstenkorting bij ontvangst huur of kostgeld

Artikel 3 Inkomsten huur en kostgeld

1. De inkomsten uit verhuur, zoals bedoeld in artikel 33 lid 4 Participatiewet, worden op de uitkering in mindering gebracht onder aftrek van € 63,00 per maand.
2. De inkomsten van een kostganger, zoals bedoeld in artikel 33 lid 4 Participatiewet, worden op de uitkering in mindering gebracht onder aftrek van € 355,00 per maand.
3. Het vrijlatingsbedrag als bedoeld in het eerste en tweede lid wordt jaarlijks bijgesteld op basis van de regels in hoofdstuk 4.9 van de Recofa-richtlijn, met een afronding naar boven op hele euro's.

Hoofdstuk IV Verlaging bijstandsnorm

Artikel 4Verlaging norm wegens ontbreken woonkosten

1. De verlaging in verband met de woonsituatie zoals bedoeld in artikel 27 Participatiewet bedraagt 20 procent van de gehuwdennorm van artikel 21 onderdeel b Participatiewet, indien geen woning wordt bewoond of indien een woning wordt bewoond waaraan voor belanghebbende geen woonkosten zijn verbonden.
2. Het bedrag uit het vorige lid wordt afgerond naar beneden op hele euro's.
3. De verlaging geldt niet voor de belanghebbenden die een uitkering ontvangen op grond van de artikelen 20 en art. 22a Participatiewet.

4. Woonkosten:
   a. bij een huurwoning, rekenhuur als bedoeld in de Wet op de huurtoeslag;
   b. bij een eigen woning, de verschuldigde hypotheekrente, de als eigenaar te betalen zakelijke lasten en een vast bedrag voor onderhoud.

5. Onder woonsituatie als bedoeld in het eerste lid wordt verstaan de situatie waarbij:
   a. een woning wordt bewoond waaraan geen woonkosten zijn verbonden;
   b. een woning wordt bewoond waarvan de woonkosten door derden worden voldaan;
   c. geen woning wordt bewoond.

6. Dit artikel geldt niet voor IOAW en IOAZ.

Hoofdstuk V Aanvulling bijzondere bijstand

Artikel 5 Bijzondere bijstand bij noodzakelijk uitwoning

1. De jongere tot 21 jaar die door omstandigheden als bedoeld in artikel 12 Participatiewet, niet kan terugvallen op de onderhoudsplicht van de ouders, kom t in aanmerking voor aanvullende bijzondere bijstand voor de algemene bestaanskosten.
2. De in het vorige lid bedoelde aanvulling bedraagt het verschil tussen de toepasselijke norm voor belanghebbenden van 21 jaar of ouder als bedoeld in artikel 21 Participatiewet en de toepasselijke jongerennorm als bedoeld in artikel 20 Participatiewet.
3. Bij bepaling van de hoogte van de bijzondere bijstand wordt rekening gehouden met de woonsituatie overeenkomstig de regels van de kostendelersnorm als bedoeld in artikel 22a Participatiewet.
4. Dit artikel geldt niet voor IOAW en IOAZ.

Hoofdstuk IV Slotbepalingen

Artikel 6. Gevallen waarin de beleidsregels niet voorzien

Inzake de onderwerpen die vallen onder de discretionaire bevoegdheid van het college, waarin deze beleidsregels niet voorzien, beslist het college.

Artikel 7. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze beleidsregels treden in werking op de eerste dag na die van bekendmaking en werken terug tot en met 1 januari 2015, behoudens situaties waarbij sprake is van negatieve gevolgen voor de belanghebbende.

1. Deze beleidsregels vervangen de eerder door B&W op 18 februari 2015 vastgestelde beleidsregels.
2. Deze beleidsregels kunnen worden aangehaald als “Beleidsregels kostendelersnorm 2015.1”.

Aldus vastgesteld in de college vergadering van 20 oktober 2015.
Burgemeester en wethouders van Landerd,
de secretaris, de burgemeester,
J.A.J. Lenssen M.C. Bakermans

Toelichting op de beleidsregels kostendelersnorm 2015.1

Artikel 1. Begripsbepalingen

Dit artikel bevat de begripsbepalingen die op deze beleidsregels van toepassing zijn.

Bij tijdelijk verblijf is de kostendelers norm niet van toepassing

Staatssecretaris Klijnsma van SZW heeft bij brief van 19 december 2014 de Tweede Kamer geïnformeerd over onder andere de toepassing van de kostendelersnorm bij verschillende woonvormen. Bij tijdelijk verblijf in vrouwenopvang of begeleidwonenprojecten, is de kostendelersnorm van artikel 22a Participatiewet niet van toepassing, omdat men daar geen hoofdverblijf heeft. Dat betekent dat voor personen die verblijven in het Verdihuis of een begeleidkamerwonenproject van het Verdihuis de kostendelersnorm niet van toepassing is.

Artikel 2 Commerciële prijs

Uitwerking van het begrip commerciële prijs is nodig in relatie tot de uitvoering van de kostendelersnorm. Die speciale rekenregels gelden namelijk niet voor personen die op een commerciële basis in dezelfde woning wonen.

Wanneer is er sprake van een commerciële relatie?

Voor de toepassing van deze beleidsregel wordt aangesloten bij de definitie van de CRvB, namelijk:

- De belanghebbende kan de zakelijke relatie aantonen met een zakelijke overeenkomst, waarbij de wederzijdse rechten en plichten geregeld zijn en nauwkeurig zijn afgebakend.
- De belanghebbende kan betalingen aantonen (bankafschriften/ bewijs kasstortingen afgelopen 3 maanden)

- Het college mag een schriftelijk contract verlangen
- Uit het contract moeten de periodieke prijsverhogingen blijken.

Het is van belang dat daar waar nodig de verklaringen van belanghebbende aan de hand van bewijsstukken getoetst worden. Dat zijn contracten, betalingsbewijzen, kwitanties of bankafschriften.

Wanneer is er sprake van een commerciële huurprijs?

Het bedrag van de commerciële 'kale' huurprijs is het bedrag van de basishuur, zoals omschreven in de wet op de Huurtoeslag. In deze huur zijn begrepen de elementen die voor het bepalen van het recht op huurtoeslag meetellen. De normhuur is het bedrag dat voor de vaststelling van het recht op huurtoeslag bij een inkomen op bijstandsniveau voor eigen rekening blijft.
Hieruit blijkt dat de basishuur als ondergrens voor de commerciële (kale) huur kan worden gehanteerd. Voor een commerciële prijs van all-in huur is dit geen passende maatstaf. Die bevat immers energielasten en water. Op basis van eigen lokaal onderzoek onder de particuliere verhuurders is de ondergrens voor all-in huur bepaald op € 300,- per maand. Voor een lagere prijs is onder normale omstandigheden geen woonruimte te verkrijgen.

Individuele omstandigheden die afwijking rechtvaardigen

De commerciële prijs is een richtprijs. Afwijking naar beneden is mogelijk als duidelijk is dat door de individuele omstandigheden een lagere prijs is overeengekomen. Met andere woorden: in de concrete situatie is er sprake van een commerciële prijs. Dit is een maatwerkbeoordeling door de consulent. Dat kan bijvoorbeeld zijn in het geval van een anti-kraakcontract dat is afgesloten met een beheerstichting. De overeengekomen huurprijs is dan in de regel lager dan het normbedrag. Dat komt omdat de voorwaarden minder gunstig zijn. Een lagere prijs is in dat geval een commerciële prijs. Voor de kostendelersnorm telt de belanghebbende dan niet mee. Ander voorbeeld is als de huurprijs net onder het vastgestelde normbedrag ligt. Het kan zijn dat de woonruimte in slechte staat verkeerd of veel minder voorzieningen heeft dan gebruikelijk. Dit vraagt om een individuele beoordeling in het concrete geval.

Wanneer is er sprake van een commerciële prijs voor kostgangers?

Een kostganger is een soort huurder-plus. De prijs zou dus meer moeten bedragen dan de commerciële huurprijs. Er wordt namelijk ook nog een bedrag betaalt voor gebruik van de maaltijden. Bij het berekenen van de commerciële prijs voor kostgangers is aangesloten bij hoofdstuk 4.9 van de Recofa-richtlijnen. Genoemde richtlijnen zijn ontwikkeld en worden onderhouden door de werkgroep rekenmethode 'Vrij te laten bedrag' van Recofa. Recofa is de werkgroep rechters-commissarissen in insolventies. Volgens genoemde richtlijnen kan €9,60 per dag in rekening worden gebracht voor het gebruik van maaltijden (2015). Dit is omgerekend een bedrag van €292,00 per maand. De commerciële prijs voor kostgangers bedraagt dan ook tenminste het bedrag voor de all-in huur plus het maandelijkse bedrag voor gebruik maaltijden als genoemd in de Recofa richtlijnen.

Indexering

In het vierde en vijfde lid zijn indexeringsbepalingen opgenomen. Deze bepalingen voorkomen dat de verordening telkens opnieuw moet worden vastgesteld, enkel voor indexatie van de bedragen. Leidraad voor de indexering bedoeld in het vierde lid is het handboek Grip op Participatie van Schulinck en de adviezen van de VNG.
De indexeringspercentages voor de all-in huur worden door Schulinck berekend aan de hand van de consumentenprijsindex voor alle huishoudens van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Afronding op hele euro's in het voordeel van belanghebbende. Het is van belang de nieuwe bedragen (na indexatie) duidelijk te communiceren.

Artikel 3 Inkomsten huur en kostgeld

De middelentoets

Op grond van artikel 33, vierde lid, van de wet moeten als bijzonder inkomen worden aangemerkt de lagere algemene noodzakelijke kosten als belanghebbenden de woning bewoont met een of meerdere huurders, onderhuurders of kostgangers als daarmee nog geen rekening is gehouden bij het vaststellen van de kostendelersnorm (artikel 22a, eerste tot en met derde lid Participatiewet de wet). Dit betekent dat het college de werkelijk genoten inkomsten niet meer volledig op basis van dat artikel kan korten indien met deze inkomsten al rekening is gehouden in het kader van de kostendelersnorm. Artikel 33 lid 4 Participatiewet creëert de mogelijk om, indien de werkelijk inkomsten hoger zijn dan het bedrag waarmee rekening wordt gehouden bij toepassing kostendelersnorm, het meerdere te korten.

Relatie met kostendelersnorm

Volledig zakelijke relaties zoals (onder)huurderschap en kostgangerschap, blijven voor de kostendelersnorm buiten beschouwing. Bij deze relaties is sprake van deelname aan het economisch verkeer, waarbij de verhuurder een commerciële prijs vraagt voor de huur van de woning en de geleverde diensten en de huurder deze commerciële prijs betaalt. In deze situaties is het uitgangspunt dat de kosten niet op dezelfde wijze worden gedeeld als met woningdelers die geen onderlinge zakelijke relatie met elkaar hebben.

De Recofa richtlijn als ijkpunt

Om tot een uniforme richtlijn te komen ten aanzien van het korten van uitkering op grond van artikel 33, vierde lid, van de Partcipatiewet, is gekozen voor de bepalingen ten aanzien van woonlasten uit de Recofa-richtlijnen.

Huurders

Onder hoofdstuk 4.9 van deze richtlijn staat het bedrag dat de belanghebbende, na aftrek van een forfaitair bedrag voor kost- en/of inwoning, daadwerkelijk als bijdrage in de woonlasten van de inwoner(s) ontvangt in verband met meerderjarige inwoners. Het forfaitaire bedrag kan indien er alleen sprake is van inwoning, worden gesteld op € 1,93 per dag voor energie, afschrijving van meubilair en dergelijke. Omwille van werkbaarheid is het forfaitaire bedrag omgerekend naar een maandbedrag van € 1,93 x 365 : 12 = € 58,70 en vervolgens afgerond op € 60,00.
Met andere woorden: al het meerdere van € 60,00 aan inkomsten uit verhuur moet op de bijstand van belanghebbende in mindering worden gebracht.

Huurders

Onder hoofdstuk 4.9 van deze richtlijn staat het bedrag dat de belanghebbende, na aftrek van een forfaitair bedrag voor kost- en/of inwoning, daadwerkelijk als bijdrage in de woonlasten van de inwoner(s) ontvangt in verband met meerderjarige inwoners. Het forfaitaire bedrag kan indien er alleen sprake is van inwoning, worden gesteld op € 2,04 per dag voor energie, afschrijving van meubilair en dergelijke. Omwille van werkbaarheid is het forfaitaire bedrag omgerekend naar een maandbedrag van € 2,04 x 365 : 12 = € 62,05 en vervolgens afgerond op € 63,00.
Met andere woorden: al het meerdere van € 63,00 aan inkomsten uit verhuur moet op de bijstand van belanghebbende in mindering worden gebracht.

Kostgangers

Ten aanzien van de forfaitaire kosten van een kostganger is eveneens aansluiting gezocht bij hoofdstuk 4.9 van de Recofa-richtlijnen. Voor een kostganger zijn de kosten echter hoger.
Het forfaitaire bedrag kan indien er alleen sprake is van inwoning, worden gesteld op € 2,04 per dag voor energie, afschrijving van meubilair en dergelijke. Is de inwoner tevens kostganger, dan kan daarnaast voor de maaltijden € 9,60 per dag worden gerekend (bedragen 2015).
Het forfaitaire bedrag omgerekend dan € 2,04 € 9,60 = € 11,38 x 365 : 12 = € 354,05 en vervolgens afgerond op € 355,00.
Zijn er meerdere kostgangers, dan moet een schaalverdeling worden gemaakt. Voor de tweede inwoner wordt dan 80% van het forfaitaire bedrag genomen, voor de derde 70% en zo verder (deze percentages zijn berekend met behulp van de uitgaven aan voeding en budgetonderzoeken van het CBS).

Een paar voorbeelden

1. Bij inkomsten uit verhuur van € 300,00 per maand wordt een bedrag van € 300,00 - € 63,00 (forfaitaire bedrag) = € 237,00 per maand op de uitkering in mindering gebracht .
2. Een kostganger betaald een bedrag van € 500,00 per maand voor het gebruik van de woning, maaltijden en bewassing. De korting op de uitkering is dan € 500,00 minus € 355,00 (forfaitaire bedrag) = € 145,00 per maand.
3. Kostganger 1 en 2 betalen beiden een bedrag van € 500,00 per maand per persoon voor het gebruik van de woning, maaltijden en bewassing.
4. Het forfaitaire bedrag voor kostganger 1 is € 355,00 en het forfaitaire bedrag voor kostganger 2 is € 355,00 x 80% = € 284,00.

De korting op de uitkering is dan van 2 x € 500,00 = € 1.000,00 minus € 355,00 (forfaitaire bedrag kostganger 1) minus € 284,00 (forfaitair bedrag kostganger 2) = € 361,00 per maand.

Artikel 4 Verlaging norm wegens ontbreken woonkosten

Reikwijdte verlaging

Naast het toepassen van de kostendelersnorm kan bij het bepalen van de uitkering nog op een andere manier rekening worden gehouden met de specifieke woonsituatie. Het is mogelijk de norm te verlagen. De wettelijke grondslag is artikel 27 Participatiewet. Centraal daarin staat het begrip woonkosten.
De verlaging geldt echter niet voor:

- jongeren tot 21 jaar (art. 20 Participatiewet)
- belanghebbenden op wie de kostendelersnorm van toepassing is (art. 22a Participatiewet).

Ontbreken woonkosten

Er zijn 3 mogelijke ‘oorzaken’ van ontbreken woonkosten. Namelijk

1) Bewoning van een woning waaraan geen woonkosten zijn verbonden, bijvoorbeeld krakers.
2) Als een derde, bijvoorbeeld de onderhoudsplichtige, de woonlasten van de woning betaalt.
3) Het niet aanhouden van een woning (daklozen)

In de praktijk zal bij de eerste 2 oorzaken een verlaging worden toegepast van 20%.

Daklozen

Indien een dakloze echter expliciet aangeeft wel woonkosten te hebben (bijvoorbeeld betalen voor opvang) is het aan de aanvrager om dit aan het college aan te tonen via bewijsstukken. Op grond hiervan kan het college besluiten de verlaging vast te stellen op 10% van de gehuwdennorm. Voor personen die in het Verdihuis verblijven geldt geen verlaging.

Betaling woonkosten door derde: Jurisprudentie

Als een derde, bijvoorbeeld de ex-echtgenoot, de woonlasten van de door belanghebbende

bewoonde woning draagt, heeft het college de keuze om het aldus verkregen woongenot aan te merken als inkomen in natura of de norm of toeslag te verlagen op grond van artikel 27 Participatiewet (zie ook TK 2002-2003, 28 870, nr. 3, p. 54-55).

Algemeen principe: individualiseringsbeginsel

Overigens kan het college, indien noch in het kader van artikel 27 Participatiewet noch in het kader van artikel 33 lid 1 Participatiewet rekening wordt gehouden met de situatie waarin een
ander dan belanghebbende de woonkosten betaalt, de bijstand in voorkomende gevallen lager vaststellen op grond van het individualiseringsbeginsel van artikel 18 lid 1 Participatiewet.

Artikel 5 Bijzondere bijstand bij noodzakelijk uitwoning

De kostendelersnorm geldt niet voor jongeren onder 21 jaar. In deze doelgroep zitten ook jongeren die door bijzondere omstandigheden niet bij hun ouders kunnen wonen. Zij krijgen dan een aanvulling op de algemene bijstand via de bijzondere bijstand.
Het college is –ook onder de Participatiewet- vrij om de hoogte van de aanvulling te bepalen.
Voorkomen moet worden dat kwetsbare jongeren in een schuldenpositie terecht komen. Dat is een slechte start met risico's op vele terreinen. Daarom wordt aansluiting gezocht bij de normen voor personen vanaf 21 jaar. Nadeel kan zijn dat de uitkering zelf een belemmering is voor uitstroom. Werken loont immer niet (veel) gezien lage minimumloon voor deze leeftijd. Aan de andere kant zet de gemeente echter zwaar in op re-integratie van jongeren. Een jongere zal altijd een intensief traject doorlopen, inclusief een strakke regie.
Overigens zal de aanvulling voor alleenstaande ouders onder 21 jaar door de herziening kindregelingen beperkt blijven tot het niveau voor een alleenstaande van 21 jaar.

Artikel 6 Gevallen waarin de beleidsregels niet voorzien

In de slotbepalingen is bepaald dat het college besluit in gevallen waarin deze beleidsregels niet voorzien.

Artikel 7. Inwerkingtreding en citeertitel

Spreekt voor zich.